

Inhoud

Projecten

- 'Ik sta versteld van mezelf'
- Levendige discussie over beken in Hengelo
- Vijftigplussers en nieuwe media
- Methode familie­zorg vindt toepassing

Wetenschapswinkel UT

- Dubbele verhuizing in 2007
- UT en de wereld
- Onderzoek op de Universiteit Twente

Algemeen

- Onderzoeksrapporten
- Vraagbaak
- Colofon

Onderzoeksrapporten

Drs. Belle Visser,
'Ik sta versteld van mezelf.'
Casestudy naar de maatwerk­cursussen van de Volksuni­versiteit Enschede.
Enschede, februari 2008

Lisa Vos,
Vijftigplussers, nieuwe media en publieksvoorzienin­gen.
Onderzoek naar nieuwe media als marketinginstrument voor museum Natura Docet en andere publieksinstellingen.
Enschede, februari 2008.

Joanne Wolters,
Uit een isolement?
De effecten van Buurtgerichte Sociale Activering op de sociale cohesie in de Berflo Es.
Enschede, november 2007.

Ing. J.B.M. Bossink,
Kunstobject "Klavervier".
Belasting en duurzaamheid van het windgedreven kunstob­ject van A. Oude Aarninkhof.
Enschede, oktober 2007.

N. Berends,
Woononderzoek Berflo Es Zuid.
Enschede, augustus 2007.

Drs. E. Ponten,
Op de kaart zetten.
Eindrapportage opdracht SCALA Welzijnswerk.
Enschede, augustus 2007.

Ing. J. Bossink,
Belasting en duurzaamheid van een windgedreven kunstobject.
Enschede, juli 2007.

Sophie Franken Volmerink,
Create Tomorrow Denktank 2007.
Enschede, juli 2007.

Terrence M. Jacobus,
Optisch hulpmiddel voor mensen met hemianopsie.
Enschede, mei 2007.

M.M.J. Belde, T.E. Loesink, L.J.M. Meijer en M. Rekenij,
Commanderie Ootmarsum.
Het verleden terug in de toekomst.
Enschede, februari 2007.

N. Kupper,
Buurt in actie.
Evaluatierapport.
Enschede, januari 2007.

Vraagbaak

Voor vragen van uiteenlopende aard kan men telefonisch terecht bij:

Bureau Rechtshulp Enschede

053 - 4801919
Juridisch advies op het gebied van wonen, werken, uitkerin­gen, vreemdelingen- en consumentenrecht.

FNV Bondgenoten regiokantoor Deventer

0900 - 9690
Voor arbeidsvragen en belangenbehartiging.
Enschede, 2006.

Uitvindingspreekuur

053 - 484 98 49
'Gouden idee of vindt u het wiel ongewild opnieuw uit?' Voor vragen over uitvindingen en alles wat daarmee te maken heeft, kunt u terecht bij dit spreekuur. In samenwerking met Syntens Enschede. Innovatienetwerk voor ondernemers.

De Kennislijn kennismakelaar

0294 - 419390
Advies en ondersteuning voor ondernemers.

Medicinfo Gezondheidslijn

0900 - 6446446 (80 cent per minuut)
U kunt hier al uw vragen stellen die betrekking hebben op gezondheid en welzijn, in de breedste zin van het woord. Uw vraag wordt beantwoord door een team van ervaren verpleegkundigen. Alleen vragen over verzekeringen en ver­goedingen kunnen de deskundigen niet beantwoorden.

Milieu-organisaties:

Milieu Centraal
0900 - 1719
Alles over energie en milieu in het dagelijks leven.

Het IVN

020-6228115
zet zich in voor natuur en milieu, door middel van voorlichting en educatieve activiteiten.

Stichting Natuur en Milieu

030-2331328
is een onafhankelijke organisatie die werkt aan een leefbare en duurzame wereld. Zij doet dat via dialoog, lobby, juridi­sche actie en publicitaire druk.

De Stichting Geluidhinder

015-2562723
heeft als doel het tegengaan van geluidhinder. De Stichting geeft onder meer voorlichting en advies.

www.milieu­klachten.nl

Hier kan men 24 uur per dag elke milieuklacht melden. De klacht wordt automatisch en direct verzonden naar de juiste overheid.

Onderzoek op de Universiteit Twente

De Universiteit Twente is heel divers. Behalve technische opleidingen, biedt de UT ook opleidingen op het gebied van gedragswetenschappen en bestuur & management. Via de Wetenschapswinkel kunt u gebruik maken van de diversiteit van de universiteit. U kunt bij ons terecht voor onderzoeks­vragen op de volgende gebieden:

- **Markt en communicatie**
Wat is het juiste pr-beleid voor mijn organisatie? Welke be­zoekers trek ik aan? Hoe is het gesteld met de interne, dan wel externe communicatie binnen mijn organisatie? Hoe kij­ken buitenstaanders tegen mijn organisatie/stichting aan en hoe kan ik hierop inspelen?
- **Mens, maatschappij en minderheden**
De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): hoe maak ik daar goed gebruik van en hoe ervaren andere mensen dit? Waar heeft onze buurt behoefte aan? Hoe is het gesteld met de voorzieningen voor ouderen of voor jongeren? Hoe kan het dat er steeds minder leerlingen zich aanmelden en wat kan ik hier aandoen? Hoe kan ik een bepaalde doelgroep meer betrekken bij mijn plannen? Wat zijn de effecten van zwarte scholen?
- **Milieu en infrastructuur**
Hoe kan ik ervoor zorgen dat de nieuwe autoweg zo min mogelijk overlast veroorzaakt? Hoe kan de weg het beste aangelegd worden? Wat kan een oplossing zijn voor de stankoverlast?
- **Techniek, technologie en chemische analyse**
Hoe verhouden zich bepaalde stoffen tot elkaar? Wat kan bij het productieproces problemen opleveren en hoe kunnen we deze aanpakken? Aan welke materiaaleisen moet mijn constructie voldoen? Hoe ontwerp ik een rolstoeltoegankelijke uitkijktoren?

Colofon

De Wetenschapskrant wordt gratis verspreid in de regio en verschijnt drie keer per jaar. De krant heeft een oplage van 600 exemplaren en wordt daarnaast digitaal onder klanten en geïnteresseerden verspreid.

Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Vraag om een gratis abonnement bij de Wetenschapswin­kel.

Medewerkers

Egbert van Hattem
Ely Reimerink-Velthuis
Lieke Asma
Martine ter Braack

Vormgeving

Nienke Meinders

Dubbele verhuizing in 2007

Twee veranderingen waren in 2007 kenmerkend voor de Wetenschapswinkel UT.

Binnen het gebouw De Bastille verhuisden we naar kamer 214. Daar hebben we fraai uitzicht op de 'fietsboulevard' tussen de Vrijhof en het Sportcentrum en het groen nabij de sintelbaan. Door de ramen rondom, kunnen we goed de aandacht op ons vestigen. Het ruime zicht naar buiten draagt bij aan een prettig werkklimaat. De opgang bij de trap is met een gezen kozijn inclusief deur bij de verkruidte gevoegd. Er is fris geschilderd en een gezellige zitruimte ge­creëerd waardoor we onze klanten en gasten goed kunnen ontvangen.

Bovendien is, in het kader van "de moderne be­drijfsvoering" binnen de UT, de Wetenschapswinkel overgestapt van Dienst Studentenzaken en Campus (Disc) naar Innovation Lab. Dit maakt deel uit van Kennispark, een regionaal initiatief waarin de UT samenwerkt met de Ge­meente Enschede en de Provincie Overijssel.

Doel is om de kennis van de UT van waarde te laten zijn voor Twente, met speciale nadruk op het MKB.

De Wetenschapswinkel UT wil ook daar zijn diensten, zoals al meer dan 26 jaar, ten goede laten komen aan actieve maatschappelijke or­ganisaties in de regio die voor het bereiken van hun doelstellingen de expertise op de UT willen benutten.

Deze nieuwsbrief is daar weer een levendig bewijs van! Over onze 'bedrijfsresultaten' in 2007 kunt u lezen op: www.wewi.utwente.nl

'Ik sta versteld van mezelf'

Onder deze titel verrichtte drs. Belle Visser een casestudy naar de maatwerk­cursussen van de Volksuni­versiteit Enschede. Deze moeten helpen de doelstellingen van het gemeentelijke beleidsprogramma "Actief in de UT" te bereiken.

Twee dingen zijn vooral van belang. Ten eerste de participatie bevorderen van al­lochtonen, ouderen en mensen met een laag welstandsniveau, ten tweede het functioneren van vrijwilligers.

Een goed voorbeeld hiervan is het Schat­meesterproject. In deze maatwerk­cursus leren vrijwilligers op te treden als 'buurt­regisseur' om uiteenlopende activiteiten te organiseren voor en door bewoners uit de eigen wijk. Verschillende vaardighe­den zijn dan van belang zoals: planmatig werken, vergadertechnieken en commu­nicatie.

'We hanteren bij de maatwerk­cursussen een vraaggestuurde manier van leren', zegt VUE-directeur Marian van Tol. 'Als basisvisie hebben we dat de cursisten zo­veel mogelijk leren van elkaar. We hebben het onderzoek bij de Wetenschapswinkel UT aangevraagd omdat we graag wilden weten of deze visie de beoogde doelen daadwerkelijk dichterbij brengt.'

Onderzoeker drs. Belle Visser bekeek naast het Schatmeesterproject ook het Brugproject (vergroten van de deelname van allochtonen aan de Nederlandse

samenleving) en Taal in Actie: doe mee! (verbeteren van Nederlands taalgebruik plus het activeren van allochtone vrou­wen).

Ze bestudeerde ingevulde evaluaties van de deelnemers, woonde cursusbijeen­komsten bij en interviewde deelnemers, docenten en andere betrokkenen. De be­vindingen koppelde ze aan beleidsstuk­ken, theorieën uit de onderwijskunde en aan literatuur over vergelijkbare manieren van werken.

'Bij alle drie de projecten blijkt de aanpak goed te werken', aldus Visser. 'De inter­actie met de docenten werkt erg goed. De deelnemers zijn enthousiast en willen graag verder. Ze hebben zich veel vaar­digheden eigengemaakt. Sommige heb­ben zelfs een stormachtige persoonlijke ontwikkeling doorgemaakt. Vandaar ook de titel van mijn rapport. Ik citeer daar een cursusdeelnemer die heeft ontdekt waar­toe hij allemaal in staat bleek.'

In het rapport betoogt Visser dat het suc­ces erg rust op flexibiliteit en creativiteit. Dit vereist echter de nodige inzet van de docenten. Zij kunnen dan ook veel baat hebben bij een wat strakkere organisati­estructuur van de cursussen. Eén van haar aanbevelingen is om een onderwijskun­de in te huren die een standaard stroom­schema voor de cursussen ontwikkelt vol­gens welke de cursussen systematisch zijn op te zetten.

Levendige discussie over beken in Hengelo

Donderdag 21 februari vond een bij­zondere discussiemiddag plaats ge­organiseerd door de Stichting Groene Binnenstadbeken Hengelo samen met de Wetenschapswinkel UT.

In het kantoor van Groothuis & Postma Architec­ten, een verbouwd kerkgebouw, zat men 'neus aan neus' zoals een bij verraste Sietske Smit constateerde. Zij is secretaris van de Stichting die graag ziet dat de beken terugkeren in de stad. Zo kan de kwaliteit van wonen verbeteren en brengt men het historische gevoel terug.

De eerste bewoners van Hengelo vestigden zich bij Berflobeek, Drienerbeek en Elsbeek. Bij de textiel- en metaalindustrie speelden de beken een belangrijke rol, en droegen zo be­langrijk bij aan de ontwikkeling van de stad. Be­halve nostalgie waren er ook schaduwzijden. Door de beken kreeg Hengelo veel te maken met wateroverlast en vervuiling.

Door bebouwing en het wegennet zijn veel beken aan het zicht onttrokken, soms letterlijk in de grond verdwenen door een buizenstelsel. In de actuele planvorming rondom de Lange We­men hoopt de Stichting dat de beken een ruime kans krijgen, zodat de bewoners weer kunnen zien waar de Thiemsbrug zijn naam aan dankt en waarom deze plek zo belangrijk voor Hen­gelo is.

UT en de wereld

Studium Generale organiseert op initiatief van rector magnificus prof. dr. Henk Zijm, drie bijeenkomsten: 'UT en de wereld'. Daarin staat de betrokkenheid van studenten centraal.

De eerste twee bijeenkomsten van 'UT en de wereld' hebben al plaatsgevonden; de laatste op 21 februari jongstleden. De Wetenschapswinkel was hier ook vertegenwoordigd, om mee te denken over de manier waarop de Univer­siteit Twente de maatschappelijke betrokkenheid van de studenten verder kan vormgeven.

Het blijkt dat veel studenten hun vakkennis graag inzetten voor anderen. Elke student doet het op een eigen manier: huizen bouwen in Gu­atamala of, iets dichterbij, onderzoeken hoe de sociale cohesie in achterstandwijken verbeterd kan worden. Voor de Wetenschapswinkel UT verrichte Joanne Wolters hiernaar haar afstudeer­onderzoek.

De Stichting kan hoopvol terugzien op de dis­cussiemiddag. Alle aanwezigen zien de beken graag aan de oppervlakte terugkomen in de stadsontwikkelingsplannen. Naast project­ontwikkelaars, architecten en het waterschap waren ook de wethouder ruimtelijke ordening, vertegenwoordigers van politieke partijen en 'bezorgde Hengeloërs' aanwezig.

Er blijkt ontwerpruimte aanwezig voor de be­ken. Dit moet wel op een financieel haalbare manier gebeuren waarbij ook het beheer een belangrijk punt van aandacht is. Interessant onderwerp was de vraag of de beken echt kun­nen bijdragen aan het woongenot en aan re­creatie: lommerrijk waar mogelijk, stedelijk als het moet. Voor de beleving is het hoe dan ook nodig dat men dichtbij het water kan komen, op het niveau van de beekloop zelf.

Vijftigplussers en nieuwe media

Zijn ouderen via nieuwe media zoals internet en mobiele telefonie goed te bereiken? Met deze vraag ging afstudeerder Lisa Vos, student Toegepaste Communicatiewetenschappen, bij natuurhistorisch museum Natura Docet aan de slag. Vijftigplussers zijn voor veel publieke instellingen, zoals musea en hotels, een belangrijke doelgroep die in Nederland snel groeit.

De aanvraag van Natura Docet heeft tot een uitgebreid onderzoek geleid. Eerst is Lisa naar verschillende musea, hotels en het bureau voor toerisme geweest om zoveel mogelijk suggesties voor het gebruik van nieuwe media te verkrijgen. Daarna heeft ze onder 1000 vijftigplussers in de gemeente Dinkelland een enquête verspreid. Uiteindelijk zijn de resulta­ten hieruit geanalyseerd door middel van een focusgroep.

'Doordat het zo'n grote opdracht is, heb ik veel geleerd qua planning en zelfstandigheid', zegt Lisa. 'Het leiden van de focusgroep vroeg bij­zondere vaardigheden. Ook de verleggen men­sen moeten aan het hand kunnen komen en je moet de discussies op tijd afronden.'

'Ook dichtbij huis kun je grensverleggend van betekenis zijn', vind Joanne. 'Of je nu in het bui­tenland of in Nederland je vakkennis inzet, het gaat erom dat mensen met nieuwe inzichten nieuwe wegen kunnen inslaan.'

Als Wetenschapswinkel hopen wij een belang­rijke rol te blijven spelen in de ontwikkeling van het maatschappelijk besef van studenten. Van­daar dat we u als klant willen oproepen om uw kennisvragen te blijven sturen.

Wij zullen dan proberen om die betrokken student te vinden die u verder kan helpen.

Zoals u ook elders in deze nieuwsbrief kunt lezen, kunnen deze vragen qua vakgebied sterk uiteenlopen: van sociaal tot (ci­viel) technisch.

Uit het onderzoek zijn een aantal belangrijke aanbevelingen voor Natura Docet gekomen. Zo is gebleken dat vijftigplussers over het alge­meen een positieve houding hebben ten aan­zien van nieuwe media.

Daarnaast wordt duidelijk dat veel vijftigplussers dagelijks gebruik maken van nieuwe media. Door het bezoek aan websites zijn ouderen meer geneigd om Natura Docet en andere publieke instellingen te gaan bezoeken.

De belangrijkste doelgroep in dit geval zijn ou­deren van 50 t/m 65 jaar en hoger opgelei­den. Zij hebben de hoogste in­tentie om Natura Docet of een andere publieke instelling te bezoeken. Het vol­ledige rapport met meer infor­matie is binnen­kort te vinden op onze website.

Methode Familie­zorg vindt toepassing

Op veel andere universiteiten in Neder­land zijn Wetenschapswinkels actief om kennis ver­vanuit de maatschap­pij te beantwoorden.

De zorg voor zieken of gehandicapten is steeds vaker de verantwoordelijkheid van burgers. In veel situaties gaat het goed en ervaren mantel­zorgers zorgvreugde. Maar er zijn ook zo'n 200.000 mantel­zorgers die stress ervaren en psychisch, sociaal, financieel en/of fysiek over­belast zijn.

Dr. Deidre Beneken genaamd Kolmer, promo­vendus aan de Universiteit van Tilburg, heeft gekeken hoe de ondersteuning van mantel­zorgers en zorgvragers verbeterd kan worden, zo­dat stress verminderd of misschien zelfs voor­komen kan worden.

Uit haar onderzoek blijkt dat mantel­zorgers en zorg­dragers gezamenlijk ondersteund moeten worden. Mantel­zorgers voor wie de relatie het belangrijkste is, ervaren minder stress dan man­tel­zorgers die uit plicht zorgen of uit individuele overtuiging.

Aan de hand van de gevonden resultaten en overleg met betrokkenen heeft de onderzoeker een nieuwe methode, Methode Familie­zorg, ontwikkeld. Daarin is expliciet aandacht voor de relatie tussen de mantel­zorg­er en zorgvrager.

Op diverse plaatsen in Nederland wordt al met deze methode gewerkt. Hierdoor kan de le­venskwaliteit voor zowel de zorg­drager als de mantel­zorg­er verbeterd worden.

Meer informatie over andere Wetenschapswin­kels kunt u vinden op www.wetenschapswinkels.nl

postbus 217 7500 AE Enschede
wewi@disc.utwente.nl